

Genoeg Breed ziet schone toekomst voor GNO's

Tycho Vermeulen¹, Dirk Jan Van der Gaag² en Hans Mulder³

¹CLM Advies en Onderzoek BV, Godfried Bomansstraat 8, 4103 WR Culemborg

²Plantenziektenkundige dienst (PD), Postbus 9102, 6700 HC Wageningen

³College voor Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB), Stadsbrink 5, 6707 AA Wageningen

Het project GENOEG heeft stakeholders rond natuurlijke gewasbeschermingsmiddelen bijeen gebracht. In de drie projectjaren werden de werkzame van de ondeugdelijke middelen gescheiden, maar werd ook de kern van het probleem helder. Tijdens de consultatieronde van 3 november waren alle stakeholders bijeen om de oplossingsrichtingen te bespreken. Het vervolgproject, Genoeg Breed, doet hier z'n voordeel mee.

GENOEG begon op initiatief van telers die in natuurlijke middelen een uitkomst zagen voor het kleiner wordende bestrijdingsmiddelenpakket. De natuurlijke middelen hadden echter een slecht (kwakzalver) imago, pasten door de lagere werkzaamheid veelal niet in de gebruikelijke teeltwijze en er waren er maar weinig toegelaten. De producenten vonden toelatingsaanvragen te duur, te traag en te onzeker.

GENOEG startte met een inventarisatie van alle natuurlijke midde-

len in de glastuinbouw, uitgevoerd door PPO Glastuinbouw, waarbij de stoffen werden ingedeeld naar werkzaamheid en of ze wel of niet toegelaten waren. De inventarisatie van alle toegelaten stoffen is te vinden op www.GENOEG.net. - GENOEG ging vervolgens verder met vier activiteiten: Het project voerde issuemanagement, stimuleerde deugdelijkheidsonderzoek met cofinanciering, gaf via excursies voorbeelden hoe in de praktijk succesvol met natuurlijke middelen gewerkt wordt, en begeleidde vijf toelatingsaanvragen. Deze

laatste activiteit heeft een bijdrage geleverd aan het tot stand komen van de toelating van Botanigard, een insecticide gebaseerd op de schimmel *Beauveria bassiana*. Vier andere middelen doorlopen momenteel de toelatingsprocedure.

Alle activiteiten werden samen met de betrokken stakeholders uitgevoerd: telers, producenten/handelaren, CTB, overheid en onderzoek. Er ontstond hierdoor een netwerk waar knelpunten in vertrouwen en openheid bespreekbaar waren. Deze openheid resulteerde in de consultatieronde van afgelopen 3 november, waar de kern van het probleem in vier conclusies kon worden samengevat:

1. Over tien jaar zal het aandeel natuurlijke middelen nog beperkt zijn. Of, zoals Tom Smit van Bayer het verwoordde: "Natuurlijke middelen zullen toenemen in belang, maar blijven beperkt in hun marktaandeel: Ontwikkeling van gewasbe-

ARTIKEL

ARTIKEL

schermingmiddelen duurt ongeveer tien jaar van eerste screening tot uiteindelijke toelating. Momenteel werkt de industrie slechts beperkt aan natuurlijke middelen.” De middelen die de komende tien jaar op de markt komen, zullen daarom vooral gebaseerd zijn op stoffen of micro-organismen die ons via onderzoek in de schoot worden geworpen, of “oude stoffen” waar producenten momenteel dossiers voor aanmaken¹.

2. Het doen van aanvragen voor natuurlijke middelen wordt echter geremd door het hoge investeringsrisico: de mogelijkheid tot bescherming van diverse natuurlijke middelen is gering (iedereen kan het ma-

ken), de markt is klein en variabel en er is veel onduidelijkheid over eisen en criteria voor een toelating. “Duidelijkheid binnen het toelatingsproces is belangrijker dan minder eisen”, aldus Tom Smit (Bayer Crop-Science).

3. Het marktaandeel van natuurlijke middelen zal groeien wanneer de vraag naar deze middelen toeneemt of wanneer er geen alternatieven beschikbaar zijn;
4. Ook bij natuurlijke middelen is de aandacht voor veiligheid noodzakelijk. De huidige systematiek is geschikt voor de veiligheidsbeoordeling van chemische middelen, maar moet verder worden uitgewerkt voor natuurlijke middelen;

Het project Genoeg Breed, met als ondertitel ‘natuurlijke middelen voor alle teelten’, gebruikt deze conclusies in haar aanpak waarbij het streven is om tien toelatingsaanvragen te begeleiden. Het project wil een breed scala aan type stoffen gebruiken, zoals micro-organismen, plantextracten en fermentatieproducten. Werkende weg zal meer duidelijk worden wat nodig is voor een goed dossier voor natuurlijke middelen en waar kosten kunnen worden uitgespaard door bijvoorbeeld rationele onderbouwingen in plaats van laboratoriumstudies. Rationele onderbouwingen worden gebaseerd op literatuurstudies en/of ‘expert judgement’. Het project biedt aanvragers uren voor begeleiding bij dossiervorming, expertise en subsidie. De inzichten die worden verkregen bij het begeleiden van de aanvragen worden gepubliceerd via de nieuwsbrief van het CTB, via www.GENOEG.net en door de onderbouwingen van de collegebesluiten. Daarnaast heeft het CTB een helpdesk ter ondersteuning van potentiële aanvragers (www.ctb-wageningen.nl).

Project Genoeg Breed wordt uitgevoerd door CLM, PD en CTB en wordt gefinancierd door het ministerie van LNV. Aan het project is een klankbordgroep verbonden met leden uit: LNV, VROM, SZW, Nefyto, Artemis, LTO, Platform Biologica en PRI. Het project loopt twee en een half jaar.